

(א) לטול ו: גיטין מה: (ב) כתובות לט: [ע"פ], (ג) ליל האשכול יע"ק: (ד) דף יז: (ה) ו"ה ע"ה:

תורה אור השלם 1. כי יבשר איש שדה או כרם ושלח את בעדו ובער בשדה אחר מיטב שדרו ומיטב כרמו ישלם: שמות כד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כמה היתה (ב) ר"ה ד"ה ד"ה דנישומין אגב: (ג) תוס' ד"ה אכלה כ"י דלמיכ' לשה דבפירות:

גליון הש"ס

נב' כחש גופנא. עיין בב"מ דף ק" ע"ג ובמוספים ע"ה ע"ה:

הכונס פרק ששי בבא קמא

נ"ט.

עין משפט
נר מצוה

מה א ב מ"ד מהלכות טוק ממונ הלכה י' סנה ע"ש פו טו"ע ח"מ קימן ע"ז ע"פ: 1:

מוסף רש"י

מיטב שדהו של נזיק. השמא משמע שם שילת צערו ואלה ערוגה של בית סאה נשדה חבירו שמו ערוגה יפה שכל שדה היזק וטמן לו דמיה ואפילו היתה זו כחושא (גיטין ח"ה) שם אכלה ערוגה נשדה ערוגה שמוץ ערוגה של יזק כמה יפה עכ"ש ע"ס פירותיה וכמה מהא יפה ללא פירות וטמן לו (ע"ה ע"ה) לא בא הכתוב להסמיט עליו לאלט יזמ מה שיק. אלא לגבות לנזיקין. שער דמי טוק כמות שדה. מן העידית. שם אין לו מעות ורעה לפיכך לו קרקע בשמא לזר לזמן לו מקרקע מעלה עלו (גיטין ח"ה) מן העידית של מיק. דמיין ערוגה של יזק לפי מה שיהא ואם מיק כל יתן לו קרקע דמי טוק. טמן לו מיטב שדותיו שיהא אותן דמי (ע"ה ע"ה). כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות. והיו כן כחשות וצמח שטרות או אכל זו (גיטין ח"ה) רש ע"ס ערוגות שמות ועשויות פירות הרבה. וכחשות ועשויות מעט. ולא ידעין הן ערוגה הנאלת מה יתן (ע"ה ע"ה) המוציא מחבירו עליו הראיה. הא יזק הוא מוציא מחבירו ועליו הראיה (ע"ה ע"ה) עליו להביא עדים לזכר את הספק ותלמייתא היא (ע"ה ע"ה) מי בעל דברים יבא אליהם. יבש ראה אליהם (גיטין ע"ה):

סמדר. ענבים דקין בהתחלתן לאחר שפרחו מיד: (א) וכמה היא יפה. הקרקע לימכר כשהיא סמדר ולהקל נאו: ד"א. (ב) בנישומין אגב קרקע: בזמן שאכלה לולבי נפנים. (ג) האשכולות נראה בתיטות הענבים ויכר ועדיין לא פרח להיות הענבים גמורים והוא לולב וכן יחור בתאנים: אכל אכלה פנים.

נתלה או בוסר ענבים שהן כפול הלזן והוו כפירות גמורים רואין אותן כ"י: לנוקין מן העידית. אותה שומא שמו כ"ד מאה או מאתים יבנה קרקע במאה או במאתים מן העידית שנכסיו: ולא סימא. דהאי מיטב של יזק דקאמר ר' ישמעאל וקשיא לן בפ"ק (א) אכלה כחושא משלם שמינה ותרעה רב ארדי כגון שאכלה כ"י דהמוציא מחבירו עליו הראיה וכחושא הוא המשלם אלא מהי מיטב דניזק דקאמר ר' ישמעאל לאו נספיקא מיירי וה"ק אותה ערוגה שאכלה ישלם כפי מה שהיתה ראויה להטיב ולהשגיח לקמיה: כי הישך דסליק. גימות הקציר: סמדר. לאחר שפרחו הענבים מיד ולולבין קודם שפרחו: כרוך ומי. הסיף סמדר עמהם במשנה: כחש גופנא. לנכות מן התשלומין מה שיכחשו הענבים בגפנים אם יעמדו שם עד הציר שתמיד יונקים לחלות הגפן: אב"י אמר מסיימי ומסיימי ומאן סנא דחייש לכחש גופנא ר"ש. דשמענא ליה בדוכתא אחרישי: שסופה להטער. אלמא מנכין מן התשלומין כפי מה שעמדה להכחש: נכי חיש. דמי ולדות קמיירי דמנכה לו מה שהצטער עמיד ליתן בשכר המילדת וזק האשה שהיא נוזקת ומלטרעת עכשיו יזמ משלם לו מה היה הוא משלם לנשה נזק וע"ה ונמלא הכל ככלל ומדמי ולדות שהוא נותן לנצל מנכין שכר חיה: נכי מונוגוס. שהוא לריך להסיף על מונוגוס אשתו זימי קשייה והשתא אין קשי. אלמא מנכין מה שהוא עמיד להוליא: דקלא פרסאה. חשוב הוא מאלד ויניס פני ע"ה: מסאני

אכלה סמדר ר' יהושע אומר רואין אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר. ואפילו אם נתקלקל המשייר משלם ענבים העומדות ליבצר ודוקא כסמדר לענבים שאלו מתקלקלים ואלו ניזולים לפיכך אין נידוין במשייר אבל תבואה רגילה להתקלקל כולה יחד ובחזיו מודה ר' יהושע או כרבי יוסי הגלילי או כרבנן ובתבואה גדולה כמו סמדר ענבים יסבור במשייר שבו אי נמי בתבואה לא קנסו כל כך כמו ענבים ולא יהא נידון במשייר שבו לרבי יהושע ונראה דלע"ג דלאמר ר' יהושע רואין אותן כאילו עומדות ליבצר מ"מ שמין אותן אגב קרקע דהא ר"ש נמי קאמר הכי בפגים או בוסר וע"כ אגב קרקע שמין אותן כיון דלריכי לשה (א) וצפירות גמורים דוקא קאמר רבי שמעון דמשלם פירות גמורים במשנתו:

ומאי ניהו כי היאך דר"י. הכל משמע דכבר אב"י דפליגי דידון במשייר שבו והקשה ר"מ דנרש המזיקין (גיטין דף מה: ושם ס"ל לאב"י דפליגי אי שמיטין דנזיק או דמזיק ו"ל א"ע דמשמע דפליגי אי דמזיק אי דניזק דהא תניא פ"ק (דף ו'): כהדיא מיטב שדהו של יזק ומיטב כרמו של נזיק ר"ש דבריי ר' ישמעאל ר"ע אומר לא בא הכתוב ולא תימא כרב אידי בר אבין דאמר רב אידי בר אבין כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות ולא ידעין אי כחושא הואי אי שמינה הואי דאמר קום שלים שמינה במיטב דאיכא השתא דהכי לא אמרינן מאי טעמא המוציא מחבירו עליו הראיה אלא במיטב דלקמיה ומאי ניהו כי היאך דסליק אמר מר ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש כמה דברים אמורים שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים הא סמדר רואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר אימא סיפא אכלה פגים או בוסר הוא דרואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר הא סמדר רואין אותן כמה ותני בר"א בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים אבל אכלה סמדר פגין או בוסר רואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר אי הכי ר"ש בן יהודה היינו רבי יהושע איכא בינייהו * כחש גופנא ולא מסיימי אב"י אמר מסיימי ומסיימי מאן תנא דחייש לכחש גופנא ר"ש בן יהודה הוא דתניא ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש בן מנסיא אונס אינו משלם את הצער מפני שסופה להצטער תחת בעלה אמרו לו אינו דומה נבעלת ברצון לנבעלת בן יהודה הא דאמרן הני תנאי מאי היא דתניא רבי יוסי אומר נכי חיה בן עזאי אומר נכי מונוגוס מ"ד נכי חיה כ"ש נכי מונוגוס ומ"ד נכי מונוגוס אבל נכי חיה לא דאמר ליה אתתא דידי פקיחא היא ולא מבטיח חיה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבוד עובדא כוותיה דר"ג בששים לישנא אחרינא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע שמו דקלא אגב קטינא דארעא והלכתא כוותיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע ברקלא דארמאה והלכתא כוותיה דריש גלותא ברקלא פרסאה אליעזר ועירא הוה

וטעמייהו משום דאינו דומה נבעלת באונס לנבעלת ברצון (וכמוצו דף לט: ושם) גבי הא דמנן האונס נותן את הצער נע"י בנמרה ע"ה דמאי א"ע"פ דכר פשוט הוא שיש ע"ה גדול לנבעלת שנבעלה מתחילה כשמשייר בתוליה ורוב קטנות חולות מזה היינו משום דלער דהשתא בתוליה פשיטא ליה ללא משלם לפי שסופה להצטער תחת בעלה דתנא דמתניתין דהתם חייש לכחש גופנא מדקתני שהאונס נותן את הצער ומפתה פטור ומדפטרין מפתה אלמא חייש לכחש גופנא מה שסופה להצטער תחת בעלה הלכך נע"י ע"ה דמאי: